

การเปิดบริการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของประชาชน
ตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอหนอง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวต้องฤดี ปุณณกันต์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโท สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974 - 579 - 076 - 1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017331

119101914

COMMUNICATION EXPOSURE AND THE DEVELOPMENT OF PEOPLE'S
KNOWLEDGE - ATTITUDE - PRACTICE IN THE ENLARGEMENT OF
DEMOCRACY TO THAI PEOPLE PROGRAM : A CASE STUDY OF
NAKORN LUANG DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

Miss Tongrudee Punnakanta

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirments
for the Degree of Master of Arts
Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974 - 579 - 076 - 1

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของ
ประชาชน ตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน : ศึกษา
เฉพาะกรณีอำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นางสาว ค้องฤดี ปุณณกันต์

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. ประมะ สตะเวทิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีหอำไพ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประมะ สตะเวทิน)

..... กรรมการ

(ดร. วิเชียร เกตุสิงห์)

ต้องฤดี ปุณณกันต์ : การเปิดรับการสื่อสารกับการพัฒนาความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของ
ประชาชนตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชน : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอนครหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (COMMUNICATION EXPOSURE AND THE DEVELOPMENT OF
PEOPLE'S KNOWLEDGE-ATTITUDE-PRACTICE IN THE ENLARGEMENT OF DEMOCRACY
TO THAI PEOPLE PROGRAM : A CASE STUDY OF NAKORN LUANG DISTRICT,
PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประมะ สตะเวทิน, 101 หน้า.
ISBN 974-579-076-1

การวิจัย เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดรับการสื่อสารกับความรู้ของประชาชน
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดรับการสื่อสารกับทัศนคติของประชาชน
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการเปิดรับการสื่อสารกับพฤติกรรมการลงคะแนน
เสียงเลือกตั้งของประชาชน

ลักษณะของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม
สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 360 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม
SPSS สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนตัวของ
กลุ่มตัวอย่างและปริมาณการเปิดรับการสื่อสาร ส่วนการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ใช้
สถิติของ Pearson

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน แต่
ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ของประชาชน
2. ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารทั้งจากสื่อมวลชนและจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมี
ความสัมพันธ์กับทัศนคติของประชาชน
3. ปริมาณการเปิดรับการสื่อสารทั้งจากสื่อมวลชนและจากการสื่อสารระหว่างบุคคลมี
ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต พิชญ์ ภูณณกันต์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

TONGRUDEE PUNNAKANTA : COMMUNICATION EXPOSURE AND THE DEVELOPMENT OF PEOPLE'S KNOWLEDGE-ATTITUDE-PRACTICE IN THE ENLARGEMENT OF DEMOCRACY TO THAI PEOPLE PROGRAM : A CASE STUDY OF NAKORN LUANG DISTRICT, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PARAMA SATAWEDIN, Ph.D., 101 pp. ISBN 974-579-076-1

The objectives of this research were as follows :

1. to examine the relationship between communication exposure and the knowledge of the people
2. to examine the relationship between communication exposure and the attitudes of the people
3. to examine the relationship between communication exposure and the people's voting behavior

This study was survey research. Questionnaires were administered to 360 samples who were 20 years old and more. The data analysis was done by SPSS program. Percentage and mean were used to present general data of the samples and communication exposure. Pearson's Product Moment Correlation Coefficient was employed to test the hypotheses.

The results of this study indicated :

1. communication exposure to mass media correlated with people's knowledge while exposure to interpersonal communication did not.
2. communication exposure correlated with people's attitudes
3. communication exposure correlated with people's voting behavior

ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต อัจฉริย์ วัฒนกันต์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ศาสตราจารย์ บำรุงสุข สีหอำไพ คร.วิเชียร เกตุสิงห์ และ รองศาสตราจารย์ คร.ปรมะ สตะเวทิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ รวมทั้งเสนอข้อคิดเห็นที่เป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรม เลี้ยงดู รวมทั้งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บท	
1. บทนำ	1
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3. ระเบียบวิธีวิจัย	33
4. ผลการวิจัย	40
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	55
เอกสารอ้างอิง	66
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	87
ภาคผนวก ค	99
ประวัติผู้เขียน	101

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
ตารางที่ 2 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลกับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
ตารางที่ 3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชนกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ตารางที่ 4 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลกับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
ตารางที่ 5 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากสื่อมวลชนกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดของกลุ่มตัวอย่าง.....	52
ตารางที่ 6 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของปริมาณการเปิดรับการสื่อสารจากการสื่อสารระหว่างบุคคลกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดของกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ตารางที่ 7 ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง..	53
ตารางที่ 8 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของความรู้ของกลุ่มตัวอย่างกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด.....	54
ตารางที่ 9 ตารางแสดงความสัมพันธ์ของทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างกับพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด.....	54
ตารางที่ 10 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	70
ตารางที่ 11 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	70
ตารางที่ 12 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	71

	หน้า
ตารางที่ 13 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ.....	71
ตารางที่ 14 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน.....	72
ตารางที่ 15 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังวิทยุ.....	72
ตารางที่ 16 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาการฟังวิทยุใน 1 สัปดาห์.....	73
ตารางที่ 17 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามเวลาการฟังวิทยุใน 1 วัน.....	73
ตารางที่ 18 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตย.....	74
ตารางที่ 19 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการฟังเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตยจากวิทยุ.....	74
ตารางที่ 20 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการดูโทรทัศน์.....	75
ตารางที่ 21 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการดูโทรทัศน์ใน 1 สัปดาห์.....	75
ตารางที่ 22 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเวลาในการดูโทรทัศน์ใน 1 วัน.....	76
ตารางที่ 23 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการดูโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย.....	76
ตารางที่ 24 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการดูโทรทัศน์เกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย.....	77
ตารางที่ 25 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการอ่านหนังสือคู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน.....	77

ตารางที่ 26	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการอ่านหนังสือคู่มือประชาธิปไตย.....	78
ตารางที่ 27	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการไปร่วมประชุมกลุ่มที่จัดโดยกำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย..	78
ตารางที่ 28	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งที่ไปร่วมประชุมที่จัดโดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับการเผยแพร่ประชาธิปไตย.....	79
ตารางที่ 29	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการฟังการเผยแพร่ความรู้ เรื่องประชาธิปไตยจากเจ้าหน้าที่ปกครองจากอำเภอ.....	79
ตารางที่ 30	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งในการฟัง การเผยแพร่จากเจ้าหน้าที่ปกครองจากอำเภอ.....	80
ตารางที่ 31	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้าน หรือญาติเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย.....	80
ตารางที่ 32	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความบ่อยครั้งของการพบปะพูดคุยกับเพื่อนบ้าน คนในหมู่บ้านหรือญาติเกี่ยวกับเรื่องประชาธิปไตย.....	81
ตารางที่ 33	ตารางแสดงระดับความรู้เกี่ยวกับ เรื่องประชาธิปไตยของกลุ่มตัวอย่าง.....	81
ตารางที่ 34	ตารางแสดงระดับทัศนคติที่มีต่อ โครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชนของกลุ่มตัวอย่าง.....	82
ตารางที่ 35	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการไปเลือกตั้งและไม่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดในวันที่ 20 ตุลาคม 2533.....	82
ตารางที่ 36	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับทราบว่ามีการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดในวันที่ 20 ตุลาคม 2533.....	82
ตารางที่ 37	ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการรับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากวิทยุกระจายเสียง.....	83

	หน้า
ตารางที่ 38 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ รับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากโทรทัศน์.....	83
ตารางที่ 39 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ รับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากเจ้าหน้าที่ปกครองจากอำเภอ.....	83
ตารางที่ 40 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ รับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน.....	84
ตารางที่ 41 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ รับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง.....	84
ตารางที่ 42 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ รับทราบว่าจะมีการเลือกตั้งจากสื่ออื่น ๆ.....	84
ตารางที่ 43 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการ ได้ยินเพลงที่ร้องเชิญชวนให้ไปเลือกตั้ง.....	85
ตารางที่ 44 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความเห็น ว่าการประชาสัมพันธ์ของรัฐตามโครงการขยายฐานประชาธิปไตยสู่ปวงชนมีส่วนทำ ให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง.....	85
ตารางที่ 45 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผล ที่ไม่ได้ไปเลือกตั้ง.....	86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ แรงจูงใจ และพฤติกรรม.....	29
แผนที่แสดงที่ตั้งของอำเภอนครหลวง/จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย